

पुणे शहरातील महात्मा फुले वाडा व
क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले या स्मारकांच्या
विस्तारीकरणाच्या कामासाठी (भूसंपादन व
रहिवाशांचे अन्यत्र पुनर्वसन करण्यासाठी)
प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: २०२४/प्र.क्र.३९/नवि-२२
चौथा मजला, मुख्य इमारत,
मंत्रालय, मुंबई
तारीख: २८ जानेवारी, २०२५

प्रस्तावना :

सन १९९२ साली पुणे शहरातील महात्मा फुले व क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांचे रहाते घर राष्ट्राला अर्पण करून सदर वास्तू राज्य संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित केलेले आहे. सदर स्मारक व त्याच्या परिसराचे नूतनीकरण व जतन करण्यासाठी आवश्यक कामे, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पुणे यांच्याकडून करण्यात आलेली आहेत. महात्मा फुले यांच्या संरक्षित स्मारकांशेजारीच पुणे महानगरपालिकेमार्फत क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या स्मारकाचे काम करण्यात आलेले आहे.

२. या स्मारकांना वर्षभर राष्ट्रीय नेते व अतिमहत्वाच्या व्यक्ती भेटी देण्यासाठी येत असतात. मात्र येथे वाहतूक व वाहनतळासाठी प्रशस्त जागा नसल्याने पर्यटक व नागरिकांची गैरसोय होत आहे. त्यामुळे स्मारक विस्तारीकरणासाठी मूळ प्रकल्प आराखड्यामध्ये या दोन्ही स्मारकांना जोडण्यासाठी रस्ता करण्याचे प्रस्तावित आहे. फुलेवाडा व क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले स्मारक या दोन्ही स्मारकांचे जतन व विकसन होण्याच्या दृष्टीने दोन्ही स्मारकांच्या सभोवतालच्या भागाचे भूसंपादन आणि विकसन होण्यासाठी नगर विकास विभागाने दि. २५ नोव्हेंबर, २०२१ च्या शासन राजपत्रान्वये महाराष्ट्र प्रादेशिक नगररचना अधिनियम, १९६६ चे कलम ३७ (१कक) नुसार हा निवासी झोन स्मारकासाठी आरक्षित केला आहे. रहिवाशांचे अन्यत्र पुनर्वसन करून सदर जागेचे भूसंपादन करण्यासाठी व महात्मा फुले वाडा व क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले स्मारक विस्तारीकरण करण्यासाठी आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांनी दि.२.७.२०२४ च्या पत्रान्वये शासनाकडे रु.२०० कोटींची मागणी केली आहे. त्यानुषंगाने सदर प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबत शासनाने पुढील निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

पुणे महानगरपालिकेतर्गत महात्मा फुले वाडा व क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले स्मारक यांच्या विस्तारीकरणासाठी (भूसंपादन व रहिवाशांचे अन्यत्र पुनर्वसन करण्यासाठी) खालीलप्रमाणे येणाऱ्या रु.२,००,००,००,०००/- (अक्षरी रु.दोनशे कोटी फक्त) इतक्या खर्चास या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे:-

A	संपादना खालील क्षेत्र	१०९४२.० चौ.मी.
B	संपादना खालील क्षेत्रसाठी निश्चित केलेला जमीन दर रक्कम रुपये २९६९२/- प्रति चौ. मी दरानुसार जमीनीचे मुळ मुल्यांकन	रु. ३२,४८,८९,८६४/-
C	शासन पत्र क्र. संकिर्ण-०१/२०१८/प्र.क्र.०७/अ-२ दि. ०८/०८/२०१८ अन्वये लागू करावयाचा गुणक	२.५
D	गुणांक लागू केल्यानंतर होणा-या जमीनीचे मुल्य रुपये	रु.८१,२२,२४,६६०/-
E	झाडांचे मुल्यांकन रुपये	निरंक
F	पुनर्वसन खर्च एकूण मालक ५१६, भाडेकरू २८५ एकूण बाधित कुटुंबाची संख्या ८०१, सदनिका क्षेत्र ४५० स्वे. फुट प्रमाणे एकूण क्षेत्र ४५० चौ. फुट x ८०१ = ३,६०,४५० चौ. फुट र.रु. २५००/- प्रति चौ. फुट प्रमाणे बांधकाम खर्च ३६०४५० X २५०० = ९०,११,२५,०००/-	रु.९०,११,२५,०००/-
G	विहीर / बोअरवेल/पाईपलाईन यांचे मुल्यांकन (रुपये)	निरंक
H	स्थलांतरासाठीचे विच्छेद व हानीकारक नुकसान भरपाई मुल्य रुपये	निरंक
I	संपादना खालील जमिनीची होणारी नुकसान भरपाई रक्कम (D+E+F+G+H)	रु.१,७१,३३,४९,६६०/-
J	कलम ३०(१) अन्वये जमीनीच्या नुकसान भरपाई रक्कमेच्या १००% दिलासा रक्कम रुपये	रु.१,७१,३३,४९,६६०/-
K	कलम ३०(३) अन्वये(रकाना D रकमेवर) १२% अतिरिक्त घटकेची रक्कम रुपये	रु.९,७४,६६,९६० /-
L	संपादनाखालील जमीनीची एकूण नुकसान भरपाई रक्कम रुपये	रु.१,८१,०८,१६,६२०/-

M	महाराष्ट्र शासन अधिसूचना क्र.एलएक्यु१२/२०१३/सी.आर.१९०/ए.२, दि. १९/३/२०१९ १) ३% आस्थापना खर्च (सरकारी जमा करणे)	रु.५,४३,२४,४९९/-
	२) ३% कार्यालयीन सोई सुविधा रक्कम	रु.५,४३,२४,४९९/-
N	निवाड्याची एकूण रक्कम रकाना (L+M (१)+M(२))	रु.१,९९,९४,६५,६९८/-
O	ESCALATION AND OTHER DEVELOPMENT CHARGES	रु.८,०५,३४,३८२/-
	एकूण रक्कम	रु.२,००,००,००,०००/-

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०१२८१२०३२८३८२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रियांका कुलकर्णी-छापवाले)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २) मा. उपमुख्यमंत्री, नगर विकास विभाग यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२,
- ३) मा. राज्यमंत्री, नगर विकास विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२,
- ४) प्रधान सचिव (नवि-२) यांचे स्वीय सहाय्यक, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ५) आयुक्त, पुणे महानगरपालिका, पुणे
- ६) उपसचिव, वित्त विभाग/नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ७) उपसचिव (नवि-२०), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ८) निवड नस्ती (नवि-२२)